

Brusel 13. června 2022
(OR. fr)

9895/22

LIMITE

ENV 577
MI 447
RELEX 744
CODEC 854

Interinstitucionální spis:
2021/0367(COD)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o přepravě odpadů a o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Tato zpráva obsahuje informace o celkovém postupu prací a přehled o pokroku v souvislosti s návrhem nařízení Evropského parlamentu Rady o přepravě odpadů a o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056. Účelem tohoto návrhu je nahradit stávající nařízení o přeshraniční přepravě odpadů a pozměnit nařízení o recyklaci lodí. Obecně je jeho cílem zvýšit úroveň ochrany životního prostředí a veřejného zdraví před dopady nešetrné přeshraniční přepravy odpadů, provést ustanovení Basilejské úmluvy a začlenit pravidla OECD.

2. Evropská komise zveřejnila dne 17. listopadu 2021 návrh přepracovaného znění nařízení (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů. Toto nařízení se týká přepravy odpadů v rámci EU a do třetích zemí (OECD a dalších zemí). Návrh je součástí provádění Zelené dohody pro Evropu, konkrétně akčního plánu pro oběhové hospodářství a akčního plánu pro nulové znečištění, jakož i strategie pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025. K návrhu bylo připojeno sdělení Komise nazvané „Náš odpad, naše odpovědnost: přeprava odpadů v zeleném a rozvinutějším oběhovém hospodářství“.
3. Komise navrhuje použít kombinaci vzájemně se podporujících opatření zaměřených na níže uvedené základní prvky:
 - a) usnadnění přepravy odpadů v rámci EU určených k opětovnému využití a recyklaci;
 - b) přísnější požadavky na vývoz odpadů mimo Evropskou unii;
 - c) posílení boje proti nedovolenému obchodování s odpady.
4. Návrh nařízení má 82 článků a 16 příloh. Je rozdělen na 8 hlav, z nichž 3 obsahují zcela nová ustanovení ve srovnání se současným zněním. Hlava II obsahuje ustanovení týkající se přeprav v rámci Unie tranzitem nebo bez tranzitu přes třetí země. Hlava IV obsahuje ustanovení týkající se vývozu z Unie do třetích zemí. A hlava VII obsahuje ustanovení týkající se kontroly prosazování stávajícího nařízení. Nově byly vytvořeny také přílohy VIII a X související s ustanoveními hlavy IV. V příloze X jsou upřesněna kritéria, jejichž cílem je prokázat, že způsob, kterým se s odpadem nakládá v zařízeních příjemců ze třetích zemí, je šetrný k životnímu prostředí.

Příloha VIII obsahuje formulář žádosti o zahrnutí do seznamu zemí, do nichž je povoleno z Evropské unie vyvážet nikoliv nebezpečné odpady určené k využití.

5. V rámci Evropského parlamentu se posuzováním návrhu zabývá Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Návrh zprávy byl zveřejněn dne 11. dubna 2022. Datum hlasování o zprávě dosud není známo. Celkem bylo předloženo 599 pozměňovacích návrhů.
6. Byly konzultovány Výbor regionů a Hospodářský a sociální výbor. Výbor regionů se rozhodl stanovisko nepředložit. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal svou zprávu dne 23. února 2022.

II. PRÁCE V RÁMCI RADY

7. V rámci Rady je za posouzení návrhu odpovědná Pracovní skupina pro životní prostředí. Návrh nařízení a související posouzení dopadů předložila Komise na neformální videokonferenci členů Pracovní skupiny pro životní prostředí konané dne 6. prosince 2021. Komise svůj návrh představila rovněž na zasedání Rady pro životní prostředí konaném dne 20. prosince 2021.
8. Revize nařízení o přepravě odpadů byla jednou z hlavních priorit francouzského předsednictví s cílem přezkoumat v první fázi všechny články návrhu. Během francouzského předsednictví se Pracovní skupina pro životní prostředí věnovala projednávání tohoto návrhu na sedmi zasedáních (ve dnech 14. a 28. ledna, 4. února, 10. a 28. března, 12. dubna a 17. května 2022) a na jedné videokonferenci (dne 27. dubna 2022). Ustanovení týkající se úlohy Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) byla představena také Pracovní skupině pro boj proti podvodům na jejím zasedání dne 20. května 2022. Mimo to delegace zaslaly řadu písemných připomínek. Uvedená zasedání byla příležitostí k prvotnímu projednání všech ustanovení nařízení, jakož i k posouzení prvního kompromisního návrhu předsednictví týkajícího se hlav I a II. Hlavní body diskuse jsou představeny dále.

Přepravy odpadů v rámci Unie

9. Hlavní novinkou v pravidlech týkajících se přeprav odpadů v rámci EU je zavedení elektronického systému, který by usnadňoval komunikaci mezi subjekty a příslušnými orgány. Zavedení takového elektronického systému všechny delegace podpořily. Diskuse ukázaly, že panuje velký zájem porozumět lépe tomu, jaké bude mít tento systém přesně funkce a jak bude moci být propojen se stávajícími systémy v některých členských státech.
10. Jelikož hlavním cílem zavedení elektronického systému je urychlit postupy pro udělení souhlasu s přepravami odpadů, Komise navrhla kratší lhůty pro posouzení pro příslušné orgány a oznamovatele. To však vyvolalo obavy mezi delegacemi, z nichž většina tyto kratší lhůty zpochybnila s tím, že by kvůli nim mohlo být málo času na nezbytnou komunikaci mezi stranami.
11. Návrh zakázat přepravy odpadů za účelem jejich odstranění většina delegací uvítala. Delegace však poukazovaly na praktické aspekty a provádění navrhovaných ustanovení. Byly také vzneseny dotazy ohledně výkladu podmínek pro udělení osvobození, jakož i specifík malých členských států a přeshraničních regionů.
12. Nový přístup týkající se tichého souhlasu zejména ze strany příslušného orgánu místa odeslání vyvolal řadu připomínek.

Ustanovení týkající se vývozu odpadů z Unie do třetích zemí

13. Delegace obecně uvítaly návrh Komise zavést pro vývoz odpadů do třetích zemí přísnější režim. Několik delegací zdůraznilo, že je třeba zajistit, aby bylo s veškerým odpadem vyváženým do třetích zemí nakládáno environmentálně udržitelným způsobem.

14. Podle návrhu Komise bude vývoz odpadů do zemí, které nejsou členy OECD, v zásadě zakázán, ledaže daná země Komisi oznámí, že je ochotna přijímat odpady z EU, a prokáže, že je schopna s nimi nakládat udržitelným způsobem. Tento přístup Komise spočívající ve vytvoření seznamu zemí, které nejsou členy OECD a které oznámily, že jsou ochotny odpady z EU přijímat, delegace se zájmem uvítaly a stejně tak uvítaly i návrh požadovat, aby společnosti vyvážející odpady ověřily, že zařízení, která odpady přijímají, byla podrobena nezávislému auditu. Současně byla vznesena řada dotazů ohledně praktického provádění auditů.
15. Některé delegace uvedly, že by ustanovení nařízení neměla mít negativní dopad na malé členské státy, které jsou silně závislé na vývozu za účelem zpracování a zejména odstranění jejich odpadů.

Posílení kontroly nelegálních toků odpadů a úloha úřadu OLAF

16. Delegace posílení kontrolních opatření obecně podpořily. Vznely však dotazy ohledně nové úlohy Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a ustanovení o správních a trestních sankcích.
17. Neformální videokonference členů Pracovní skupiny pro životní prostředí, která se konala dne 27. dubna, umožnila vést výměnu názorů specificky zaměřenou na ustanovení týkající se úlohy úřadu OLAF. Členské státy vznesly řadu otázek týkajících se mandátu této agentury, její úlohy ve vztahu k jiným subjektům, jako jsou INTERPOL a EUROPOL, a jejích nástrojů umožňujících zahájit v rámci členských států vyšetřování. Otázky se týkaly rovněž personálního obsazení a kapacit úřadu OLAF, konkrétních postupů, pokud jde o spolupráci s vnitrostátními orgány nebo kontroly na místě.
18. Pokud jde o sankce, delegace vznesly dotazy ohledně vztahu mezi správními a trestními sankcemi, jakož i ohledně možnosti přijmout přísnější sankce, než jaké jsou stanoveny v nařízení.

19. Mnoho delegací vyzvalo k tomu, aby zůstala zachována stávající podoba skupiny kontaktních subjektů, a požádalo o vyjasnění, pokud jde o skupinu odborníků uvedenou v návrhu nařízení.

III. ČINNOST PŘEDSEDNICTVÍ

20. Na základě jednání a písemných připomínek vypracovalo předsednictví kompromisní návrhy týkající se hlavy I návrhu nařízení, která se týká účelu, oblasti působnosti a definic. Předsednictví rovněž přepracovalo hlavu II týkající se přeprav odpadů v rámci Evropské unie a zahrnulo do ní změny, které jsou podle jeho názoru pro delegace akceptovatelné. Předsednictví se nicméně domnívá, že je stále zapotřebí vést další jednání.
21. Návrh předsednictví ohledně hlavy I se týká obecných ustanovení o účelu a oblasti působnosti tohoto návrhu a o definicích v něm uvedených. Zohledňuje navrhované opravy a některé z připomínek delegací. Řada definic tak byla vyjasněna a byla doplněna definice „osoby, která přepravu zařizuje“. Uvedené návrhy byly předloženy na zasedání Pracovní skupiny pro životní prostředí dne 17. května a v rámci diskuse nebyly vzneseny žádné další připomínky než ty, jež předsednictví k předložení těchto návrhů vedly.
22. Hlava II byla přepracována tak, aby zahrnovala opravy navržené delegacemi, jakož i návrhy konsensuálních změn. Návrhy těchto změn se týkají zejména lhůt pro posouzení obecného oznámení, jakož i lhůt pro postup předchozího souhlasu.

Delegace během jednání vyjádřily k této otázce řadu připomínek a uvedly, že nová pravidla jsou podle jejich názoru příliš zatěžující. Několik členských států souhlasilo s názorem, že využíváním nového elektronického systému se nevyřeší skutečnost, že je potřeba dostatek času jak na výměnu informací mezi stranami, tak na posouzení oznámení příslušnými orgány a na zaslání požadovaných dokumentů oznamovateli.

Předsednictví uvedlo, že považuje tuto otázku za prioritní, neboť tento postup představuje základní prvek revize nařízení, pokud jde o úkoly příslušných orgánů odpovědných za jeho uplatňování. Kompromisní návrh vypracovaný ohledně hlavy II je s tímto cílem v souladu.

Předsednictví se dále domnívá, že je třeba podrobněji projednat následující body:

- aby byla nejen ponechána možnost více kol výměny informací s oznamovatelem, ale rovněž aby se nezvyšovala pracovní zátěž jednotlivých subjektů, mohlo by rozhodnutí nepokračovat v daném postupu být možností, kterou by měl příslušný orgán k dispozici, a nikoli povinností, která je mu uložena;
- aby se zamezilo zvyšování pracovní zátěže způsobenému předkládáním po sobě jdoucích oznámení, mohla by se zvážit možnost snížit pravděpodobnost toho, že bude v případě nevyhovění žádosti učiněno rozhodnutí nepokračovat v postupu, tím, že by byla tato rozhodnutí vyhrazena pouze orgánům místa odeslání a místa určení;
- mít za to, že byl získán tichý souhlas příslušného orgánu místa odeslání, lze při splnění dvou kumulativních podmínek: daný orgán již dříve vydal své řádné rozhodnutí a ověřil finanční záruku nebo odpovídající pojištění.

Návrhy týkající se hlav I a II, které předsednictví rozešle, je tedy třeba chápat pouze jako příspěvky k práci na návrhu nařízení, která bude muset pokračovat během českého předsednictví.

IV. ZÁVĚR

23. Předsednictví se domnívá, že práce, která byla vykonána během jeho funkčního období, přispěla k důležitým vyjasněním návrhu nařízení o přepravě odpadů a poslouží jako základ pro podrobnou diskusi o návrhu.

24. Francouzské předsednictví se zavazuje, že bude úzce spolupracovat s nastupujícím českým předsednictvím s cílem zajistit pokračování práce na tomto návrhu. Předsednictví by rovněž chtělo poděkovat Komisi za její vynikající spolupráci a podporu, jakož i za poskytnuté pracovní dokumenty a členským státům za jejich nasazení a spolupráci.
25. Závěrem se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby vzal tuto zprávu předsednictví o pokroku na vědomí a předal ji Radě pro životní prostředí na zasedání konajícím se dne 28. června 2022.
-